

Posamezna številka 1 Din, mesečno, če se sprejema list v uradi, naročnina 4 Din, na dom in po pošti dostavljen list 5 Din. - Celoletna naročnina je 50 Din, polletna 25 Din, četrletna 15 Din. Cene inšerata po dogovoru

PONEDELJSKI SLOVENEK

Uredništvo: Kopitarjeva ul. št. 6/III
Telefon št. 2050 in 2996. — Rokopisi se ne vračajo

Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6
Poštni ček. račun. Ljubljana 15.179.
Telefon št. 2549

V Bukarešti se zbirajo ministri Male zveze

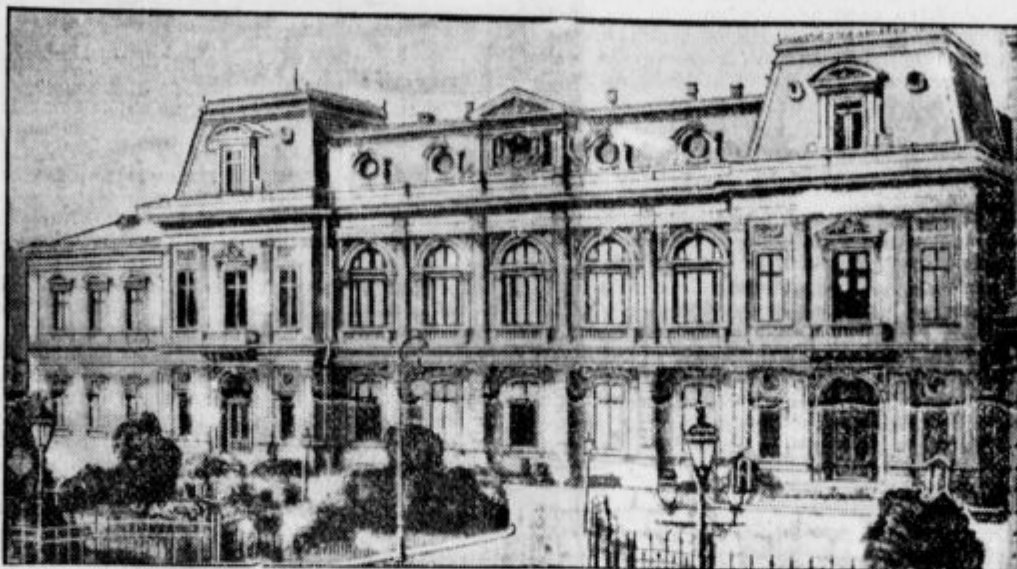
Konferenca, ki utrjuje mir

Pojavlja se načrt nenapadnega pakta med Nemčijo, Poljsko in ČSR — Senca sovjetske Rusije

Bukarešta, 17. junija. m. Nocoj se je pripeljal v Bukarešto jugoslovanski zunanji minister Bogoljub Jevtič, da se udeleži sestanka držav Male zveze, ki bo odprt jutri dopoldne. V spremstvu jugoslovanskega državnika potuje tudi njegov pomočnik minister Purič. Na kolodvoru se je zbralo zelo veliko občinstva, ki so prišli pozdraviti Jevtiča, poleg predsednika vlade Tartaresca, zunanje ministra Titulesca in še nekaj članov vlade. Istotako so se nahajali na kolodvoru poslanci držav Male zveze. Minister Jevtič je odšel takoj v svoj hotel, na katerem je bila razbošena jugoslovanska zastava. Nocoj ni bilo nobenih prireditev, ker pride češkoslovaški zunanji minister dr. Beneš šele jutri zjutraj.

V političnih krogih živo ugibajo, kakšen bo dnevni red posvetovanj in kakšni bodo sklepi konference, ki se sestala v zelo burnem razdobju evropske politike, ko preli nevarnost, da se Evropa popolnoma ne razkolje v dva nasprotujoča si politična tabora, kot se je zgodilo pred svetovno vojno. Zdi se, da se bo Mala zveza, zavedajoč se svoje velike dejanske in moralne moči, ki si jo je pridobila v teku zadnjih 12 mesecev, ogibala skušnjavi, da se razvname za ta ali za oni blok, marveč bo v prvi vrsti utrdila vsa jamstva za neoviran in miren razvoj vseh treh držav, potem šele kot močna skupina držav posredovala med vstajajočimi nasprotnimi tabori. Mala zveza je s svojo samostojno politiko dosegla to, da postaja jeziček na tehtnici evropske kontinentalne politike.

V tej zvezi govorijo tukaj v diplomatskih krogih tudi o tem, da Mala zveza nikakor ni brezopojno navezana na zamisel velikega vzhodno-evropskega jamstvenega pakta miru, ki ga podpirata posebno Francija in Rusija, češ, da tako obsežnih paktov za svojo lastno varnost niti ne potrebuje, odkar je pomirjen Balkan in je treba urediti le še Podonavje. Vsled tega je verjetno, da se bo na konferenci, morda takoj že jutri, sprožila

Kraljeva palača v Bukarešti

češkoslovaška zamisel o jamstvenem paktu manjšega obsega, ki bi objemal le Nemčijo, Poljsko in Češkoslovaško, ki bi se mu pa Romunija in Jugoslavija ne pridružili, ker ga enostavno ne potrebuje. Ta pakt bi pomiril vse severovzhodno ozemlje na isti način, kot je balkanski sporazum pomiril balkanske meje, in bi popolnoma zadostoval potrebam, med tem ko je francosko-ruska zamisel preobširna in bi napravila vtis, če bi se uresničila, da zares gre, ne za pomiritev, marveč za zvezo, naperjeno proti nekomu drugemu.

Mala zveza se bo pa zopet pečala s podonavskim problemom, kjer bo naglasila, da je avstrijska neodvisnost — brez Habsburžanov — osnjena podonavske politike, ki na drugi strani tudi ne dopušča, da bi katerakoli večja evropska velsila, bila to Italija ali Nemčija ali Francija, hotela v Podonavju uresničiti svoje lastne ambicije. Toda to so le ugibanja, ki bodo v prihodnjih dneh dobila vso potrebno jasnost. Nad bukareško konferenco bo tudi močno ležala senca sovjetske Rusije.

Varšavski umor

Varšava, 17. jun. b. Maršal Pilsudski je imenovan umorjenega poljskega notranjega ministra za brigadnega generala, čast, ki jo je pokojni zaslužil — ker je padel na »bojnem polju«. Varšavsko mesto je preimenovalo Faksalsko ulico, kjer je Pieracki padel, v Pierackijevo ulico. Policija je razpisala nagrado 100.000 zlotijev (milijon Din) za tistega, ki bo najbolj pomagal, da pridejo atentatorji v roke pravice. — Umorjeni minister je bil komaj 40 let star in spada med najmočnejše politične moče v povojni Poljski. Rojen v Galiciji, se je boril proti Rusom v poljskih legijah. V vlado ga je Pilsudski poklical šele 1931. leta. Njegova zasluga je, da je znal opozicijo krotiti, ne da bi bil uporabljal silo. Samo v poljski Ukrajini mu očitajo okrutna dejanja in odgovornost za »kazenske pohode proti Ukrajincem« se pripisuje njemu. Njegov zadnji govor v parlamentu je bil posvečen vprašanju moralnih osnov državne politike. Z gnušom je obsodil pogansko gonjo poljskih desničarskih nacionalistov, ki so lik nemškimi Hitlerjevci oboževali pleme kot najvišjo dobro. Zadnje dni je njihovo organizacijo tudi razpustil. Zato je zelo verjetno, da je gnušni zločin bil pripravljen tudi v teh vrstah, ki poljski vladi niso mogli odpustiti, da je sprejela nemškega ministra dr. Göbbelsa v goste.

Varšava, 17. junija. Izšel je ukaz predsednika republike, s katerim se za notranjega ministra imenuje poleg svojih rednih dolžnosti predsednik vlade prof. Leon Kozłowski.

Nemčija sprašuje v Parizu

Pariz, 17. junija. AA. Po pisanju današnjih pariških jutranjnikov se je poseben Hitlerjev delegat za vprašanja razorožitve v Ribbentrop mudil te dni inognito v Parizu in obiskal večeraj tudi francoskega zunanje ministra Barthouja. Pertinax v »Echoju de Paris« piše o tem: Večeraj je obiskal Hitlerjev delegat v Ribbentrop francoskega zunanje ministra Barthouja na Orsayskem nabrežju. Kaj sta govorila, ne more biti nobena skrivnost, ko vemo, da se ni nemška teza o razorožitvi prav nič izpremenila. Ni dvoma, da je skušal v Ribbentrop pri Barthouju doseči predvsem to, da Francija umakne svoj veto od 17. aprila t. l., s katerim je nastopila zoper nemško-britanski predlog o razorožitvi. Dalje je Ribbentrop zahteval od Barthouja, da Francija pristane na legaliziranje nemške orožne in da se med francoskim in nemškim generalnim štabom sklene dogovor, sličen takimenovanemu »gentlemen-agreement« med vesilskimi, in da se Francija odreče paktom za vzajemno pomoč, s katerimi bi hotela zaščititi mirovne pogodbe in katerim naj bi pristopile tudi države Male zveze, balkanska zveza in sovjetska Rusija.

Zbor naših častnikarjev

Sarajevo, 17. jun. m. V mali dvorani mestne posvetovalnice je bil danes kongres jugoslovanskih častnikarjev, katerega so se udeležili delegati iz vse države. Kongres je otvoril Virant iz Ljubljane. Po pozdravni brojavki, ki je bila poslana Nj. Vel. kralju, je tajnik centralne uprave podal poročilo o delovanju centralne uprave od meseca junija 1933 do danes. V poročilu je navedel vse težave, s katerimi se je morala boriti centralna uprava v pretekli poslovni dobi. Nato je Seunig podal poročilo o delu za pokojninsko zavarovanje častnikarjev, na kar je bila sprejeta posebna resolucija na ministra za socialno politiko in narodno zdravje. — Ob priliki nameranih sprememb pravilnika v prometnem ministrstvu glede znižane vožnje za častnikarje, se je razvila na kongresu zelo živahna debata. Ob tej priliki je Nikola Dragičević govoril o težkih razmerah, v katerih je danes naše častništvo, kateremu se nalagajo vedno večja bremena. Radi tega, povdarja govornik, trpi tudi častnikarski stan in izraža upanje, da bodo merodajne oblasti vse to upoštevale in da ne bodo z novimi bremenami spravljale naše častništvo v še težji položaj. Nato je bila sprejeta tudi posebna resolucija na prometnega ministra, ki se glasi: »Glavna skupščina jugoslovanskega častnikarskega združenja naproša prometnega ministra, naj ob priliki nameravane revizije pravilnika o znižanju voznih za častnikarje vpošteva sledeče: 1. Veliko važnost častnikarskega dela za vso državo in družbo in neobhodno potrebo častnikarjev po vsej državi. 2. Težak položaj našega častništva radi obstoječih gospodarskih razmer in novega obdobja častništva. Jugoslovansko častnikarsko združenje je nudilo vso svojgo podporo za rigorozno postopanje pri izvajanju glede znižanih vozovnic, da bi se na ta način preprečile zlorabe z vozovnicami, ki so določene za častnikar in častopisje. Ob 10 je bil kongres prekinjen zaradi sokolskega sprejeda. Kongres je popoldne nadaljeval svoje delo.

Trgovska združenja zahtevajo

Belgrad, 17. junija m. Centralno predstavništvo Zveze trgovskih združenj je imelo predvečerašnjim in večeraj v prostorih svoje Zveze seje, na katerih se je razmotiralo o splošnem stanju trgovine v državi. Sprejeta je bila tudi resolucija, v kateri se povdarja potreba izdelave posebnega gospodarskega načrta, pri sestavi katerega naj bi sodelovale vse gospodarske organizacije. Gospodarski načrt z definicijo »da se mora celokupno gospodarstvo izročiti radi organizacije in izvrševanja samoupravnim telesom«, je po mnenju Zveze utopija in je zaradi tega potreba zavrniti že vnaprej vsako podpravljenje. Glede delovanja nabavljalnega združenja po predstavitvi Zveze trgovskih združenj ponovno povdarja svoje dosedanje zahteve, naj se te združe, v kolikor se ne omejijo na delovanje samo s svojimi člani, smatrajo kot ostale trgovine, ker pod sedanjimi okolnostmi delajo trgovcem preveliko konkurenco.

Zbiranje mohamedancev v Aziji

Perzijski šah na obisku v Turčiji

Ankara, 17. jun. AA. Anatolska agencija poroča: Ze zjutraj se je zgrnila okoli postaje in bližnjih ulic velikanska množica ljudi, da sprejme perzijskega šaha. Red so vzdrževali policijski kordoni, oddeiki vojske so pa napravili spalir po ulicah, kjer je imel iti sprevod z visokimi gosti. Državna poslopja in zasebne hiše so okrašene s turskimi in perzijskimi zastavami.

Na železniški postaji so pričakovali perzijskega šaha predsednik vlade, vsi ministri, predsednik parlamenta, člani generalietie in drugi dostojanstveniki. Predsednik republike gazi Mustafa Kemal-paša je prispel pet minut pred prihodom vlaka. Oba državna poglavarja sta se bratovsko poljubila, potem je pa vojska izkazala čast, vojaške

godbe so pa igrale narodni himni. Množica ljudi je navdušeno pozdravljala perzijskega šaha; njegov prihod na tla turške prestolnice je pozdravilo 21 topovskih strelav. Perzijski šah je obhodil častno četo, nato je pa sedel s predsednikom turške republike v voz, nakar je vsa svečana povorka krenila proti rezidenci Mustafe Kemal-paše. Avto visokega gosta sta spremljala dva eskadrona konjenice.

Predsednik republike gazi Kemal-paša je perzijskega šaha osebno peljal v apartmane, ki so zanj določeni v predsedniški palači, nato se je pa od njega poslovil. Malo nato je perzijski šah vrnil Mustafi Kemal-paši obisk.

Pismo iz Bolgarije Načrti diktature

Stranke - delavska fronta - brezposelnost - socializacija podjetij

Sofija, junija 1934.

Z razpustitvijo političnih strank je novi režim prišel precej z barvo na dan, kajti ob državnem udaru ni bilo prav čisto nič gotovo, da bodo vse stranke razpuščene in so zemljelci še upali, da bodo svojo politično organizacijo ohranili. Novi režim bo torej po vzorcu nemškega in italijanskega fašizma razširil organizacijo »Zvenov«, na katero se opira, in ji dal monopol za politično organizacijo nove Bolgarije. Stranka in režim postaneta eno in isto, vse drugo je onemogočeno z najstrožjimi zakoni, ki napovedujejo celo smrtno kazni za organizatorje in voditelje tajnih političnih društev.

Drugi, po fašizmu povzeti načrt, ki ga namerava vlada izvesti, tiče delavstva, ki naj bi bil prvi stan, ki ga hoče diktatorski režim organizirati kot stan za bodočo korporacijsko preoblikovanje države, ki je tudi na programu. Ministrski predsednik Georgijev se je že večkrat javno izjavil, da bo vlada dovolila le eno delavsko organizacijo, državno in od države nadzorovano, med tem, ko bodo vsa druga delavska društva razpuščena. Vstop v bolgarsko »delavsko fronto« bo postal obvezen za vsakega delavca, ki se ne mara popolnoma odpovedati vsaki socialni zaščiti, ker državna delavska organizacija bo edina, ki bo ljudi zaposlovala. O organizaciji kakšnega drugega stanu sedaj še nikjer ni govora. Kot prvi in najbolj važni bi prišel v poštev kmetski stan, toda z ozirom na to, da so kmetje bili do zdaj včlanjeni v zemljeljski organizaciji, ki jo je pa režim razpustil, je malo verjetno, da se bo vlada spustila na to področje, kjer bi ne imela nobenih uspehov. Za kulturne ustanove pa je bila itak ustanovljena »Direkcija za družabno preobnovo«, ki je posnetek nemškega propagandnega ministrstva. (O tem je podrobno poročal že »Slovenec«, O. U.)

Kot čujemo, se vlada bavi z vprašanjem, da bi zaposlila brezposelno razumnštvo, ki ga je morala iz varčevalnih razlogov odpustiti iz državne službe, kakor tudi brezposelno ročno delavstvo. Za razumnike je našla s svojo novo odredbo o občinah, ki zahteva, da morajo imeti župani visokošolsko izobrazbo, krasen izhod, ker je mogla mnogo odpuščenega uradništva nastavitvi po občinah ter na ta način prevesti breme njihovih plač od državnega na občinske proračune. Glede ročnega delavstva pa ima vlada še načrte o javnih delih in o državnih podjetjih, ki so še popolnoma tajni. Gre menda za zgradbo cest in

železnice na eni, in za ustanovitev tovarn za izdelovanje domačih potrebščin v velikem na drugi strani. Bolgarski fašizem namerava torej iti dalje kot italijanski in nemški, ker hoče uvesti najčistejši državni socializem, neke vrste podpravljenje ali »socializiranje« vsaj nekaterih večjih obratov in pridobitnih gospodarskih ustanov.

V zunanji politiki pa se vedno bolj potrjujejo prvi vtisi, da hoče nova vlada ostati na

Poljsko-nemško „prijateljstvo“

Dr. Göbbelsa ie po dolgem oklevanju vendar le sprejel maršal Pilsudski

Varšava, 17. jun. b. Navzlic in morda ravno zaradi vesti v inozemstvu, da nemškega državnega ministra za propagando nista hotela sprejeti niti predsednik republike, niti maršal Pilsudski, je na ponovni britisk nemškega poslanika v Varšavi gro-

fa Moltkeja maršal Pilsudski po dolgem prigovarjanju le pristal na to, da ga sprejme, da na ta način prepreči napačna tolmačenja v inozemstvu, ki bi bila za dobre odnose med Poljsko in Nemčijo škodljiva. Sprejemu, ki je trajal le par minut, sta prisostvovala zunanji minister Beck in poslanik von Moltke. Vest o tem se je z veliko brzino razširila po vsej Varšavi in je v političnih krogih vzbudila naravno veliko senzacijo.

Dr. Göbbelsa, ki se je vozil z letalom »Maršal Hindenburg«, so v Krakovu zopet najsvetšeje sprejeli, saj se je pomočnik zunanje ministra grof Sembek peljal nalašč v Krakov, da nemškega ministra sprejme. Za krakovski obisk je značilno, da je na »Grand Hotelu«, kjer je dr. Göbbels prebival, zavihrala hitlerjevska rdeča zastava s kljukastim križcem, kar se v Varšavi ni pripetilo.

Nemški poslanik v Rusiji

Moskva, 17. jun. TG. Nemški veleposlanik v sovjetski Rusiji Rudolf Nadolny je prošil, da ga razrešijo njegove službe. Nemška vlada je prošnji ugodila in Nadolnyja stavila na razpoložje. — Odstop nemškega poslanika v Rusiji je vzbudil velikansko senzacijo, toda bil je neizbežen, ker Nadolny že dolgo ni odobral nemške politike v Rusiji. Nadolny je eden največjih nemških diplomatov in njegov odhod meč čudno luč na strahoten položaj, v katerem se nahaja nemška zunanja politika.

† Župnik Ivan Lah

Maribor, 17. junija.

Iz daljnega St. Petra pod Sv. Gorami je prišla danes brzojavna vest, da je Vsemogočni poklical k sebi svojega vernega služabnika Ivana Laha, župnika pri Sv. Petru pod Sv. Gorami in zvestega čuvarja Svetogorske Matere Božje. Sinoči ob trideseti na 11 je prenehalo biti njegovo blago in zvesto srce; smrt ga je odrešila dolgoletne in težke bolezni, ki mu je zlomila življensko silo v najlepši moški dobi.

Zalostno bo odjeknila ta vest po širni lavantinski škofiji, zlasti pa še doli v onem od sveta pozabljenem kotu med Savo in Sotlo, kjer je bil župnik Lah od vseh uvaževan, spoštovan in ljubljen osebnost. Saj je dolgih 27 let delal in se trudil v St. Petru kot kaplan, provizor in župnik. Z vso dušo se je oklenil tega lepega dela slovenske domovine ter mu posvetil vse velike svoje sposobnosti. Postavil si je v tem kraju nevenljive spomenike, ki bodo še pozni rodovi pričali o župniku Ivanu Lahu.

Rodom je bil blagi pokojnik iz Ljutomer, kjer je zagledal dne 15. avgusta 1878. leta luc sveta. Solal se je v Mariboru ter bil dne 25. julija 1903 kot tretjeletnik posvečen. Od 1. avgusta 1904 do 31. decembra 1905 je kaplanoval v Črešnjem, nato od 1. januarja 1906 do 31. avgusta 1906 na Muti, potem pa ga je zanesla usoda doli v Jurvald, ki se ga je takrat vse bala. Postal je kaplan v Kozjem, kjer je bil do 31. julija 1907, potem pa se je preselil v sosednji St. Peter pod Sv. Gore. Bil je za kaplana do 26. junija 1912. leta, potem provizor do 30. septembra ter postal s 1. oktobrom 1912 šentpeterski župnik. Z njim je dobil ta kraj pastirja, da ga boljše ne bi mogel najti. Pričel si je v kratkem času s svojo srčno dobroto, prijaznostjo in ljubeznivostjo, z odločnim, pa takt-

nim nastopom zaupanje, ljubezen in spoštovanje svojih faranov. Umel jih je navdušiti za visoke cilje ter napravil iz St. Petra vzgledno trdnjavo krščanske prosvete. Trajen spomenik si je postavil v St. Petru z zgradbo mogočnega Katoliškega doma, kakor jih je malo po naši domovini. Krasno, zunaj in v notranjosti najmodernejše urejeno poslopje je najlepši viden dokaz njegovega dela.

Se večje pa so njegove zasluge za svetišče Svetogorske Marije. Svete Gore nad St. Petrom so po vsej naši domovini znana božja pot. Iz vse Štajerske in sosednje Hrvaške prihajajo božjepotniki v procesijah k svetišču. V župniku Lahu so dobile Svete Gore največjega zaščitnika in oskrbnika. Popravil je cerkev in kapelice, oskrbel nov krov na cerkvi, posebno skrb je pa polagal ureditvi službe božje za časa romanj. Kadar se zgrne na Sv. Gorah na desetisoče romarjev, takrat je dušeskrbstvo naporna in odgovorna služba. G. župnik je umel pritegniti pomoč svojih sobratov iz najraznovrstnejših krajev in gotovo je malo naših duhovnikov, ki ne bi bili maševali na Svetih Gorah ter bili njegovi gostje.

Dičile so gospoda Ivana same lepe lastnosti. Ni imel sovražnikov, kogar je spoznal, vsakogar si je pridobil, pa naj je bil to še tako ogorčen nasprotnik. Ena najlepših potez njegovih značajev pa je bila njegova velika gostoljubnost. Kdor je bil pri njem v gosteh, ta dobrega gospoda župnika ne bo pozabil. Brez števila je njegovih prijateljev, ki bodo trajno žalovali za njim.

K večnemu počitku bodo položili vemske ostanke blagega rajnega v torek, dne 19. junija ob 10 dopoldne na farnem pokopališču v St. Petru pod Svetimi Gorami. Bodi njegovi duši Vsemogočni dobrotin plačnik, žalujočim sorodnikom naše globoko in iskreno sožalje.

Kdo je lagal?

Nemške bombe pokajo v Avstriji

Avstrijska uradna agencija je postavila na laž nemško vlado

Dunaj, 17. junija. A.A. Korbiro poroča: Glede na demanti, ki ga je objavil »Deutsches Nachrichten Bureau« v zvezi s poročili o najdbi eksplozivnih žigalcev v Telfsu pri Innsbrucku, je treba pripomniti, da navaja telefonski imenik za Berlin in okolice, ki je izšel aprila 1934, na strani 406 kot telefonskega naročnika oddelke za oboroževanje ministrstva za narodno branbo s pripombo, da se telefonski razgovori s tem naročnikom lahko vrše vsak čas podnevi in ponoči. Ta oddelki ministrstva se nahaja v Charlottenburgu, Fasanenstrasse 87. Na pokrovu skatle, ki so jo našli v Telfsu, je bila nalepljena na notranji strani etiketa s temi besedami: Če pri žigalcih št. 24 odnosno pri maneverski municiji št. 24 ne bi bilo kaj v redu, pošljite to skatlo z vso vsebino odnosno s ostankom vsebine ministrstvu za narodno branbo, oddelku za oboroževanje, 5. odsek. (Za proučevanje orožja in vojnega materiala), Berlin, Charlottenburg 2, Fasanenstrasse 87. Obenem pošljite poročilo o tem tudi ministrstvu za narodno branbo. S temi navodili se z avstrijske strani diskusijo o tej stvari lahko smatra za končano.

Skladišče orožja v šoli

Dunaj, 17. junija. m. Iz Celovca poročajo, da je orožništvo sedaj prišlo znanega narodnega socialista Franca Meyerja. Orožništvo ga je prijelo v dvorcu Waldenstein, s katerim se nahaja tudi

Desetboj v Zagrebu

Zupančič (Ilirija) drugi

Zagreb, 17. jun. b. Danes se je tukaj vršila lahkoatletska prireditve, na kateri se je vršil boj v desetboju za državno prvenstvo. Prvi je dr. Buratović (Concordia) 3431.77. 2. Zupančič (Ilirija, Ljubljana) 3294.19. 3. Perković (Hask), Putinja (Primorje, Ljubljana) je peti.

Belgrajski sport

Belgrad, 17. junija. m. Jugoslavija: Concordia 3:2 (2:1). Za tekmo je vladalo precejšnje zanimanje. Vendar oboje moštvi nista zadovoljila s svojo igro. Od Concordie je bil najboljši Belošević. Za Jugoslavijo sta dala gole Zečević enega, Milošević dva, za Concordio pa Bolić in Kodrnja.

Gradjanski (Zagreb): Bask 2:0 (2:0)

Belgrad, 17. junija. m. V tujakšnji sportnih krogih se zagotavlja, da stojimo pred velikimi spremembami v jugoslovanski nogometni zvezi in da bo sedanjí odbor na prihodnji seji podal kolektivno ostavko.

Tako naokrog

Ljudje pravijo, — ja, ali veste, kaj so to: ljudje? Meni se zdi, ne vem pa tega ne natančno, da je ta beseda nemška »die Leute« = das Gesinde; tako so nekdanji rekli plemeniti in neplemeniti, gospodje hlapcem in deklam. Otdod prihaja brez dvoma tudi beseda »Gesindele«; ljudje so torej »ksindla«, kakor pravijo stari Ljubljančani, ki znajo še nemško.

Ljudje torej pravijo, da je pohajkovanje ali pohajanje nekaj grdega in sramotnega. Ljudje pa navadno nimajo nikdar prav, ampak vedno imajo prav tisti, ki trdijo, da ljudje nimajo prav in zato tudi jaz ljudem ne verjamem, da bi bilo pohajkovanje nekaj sramotnega, ampak pravim, da je človek ustvarjen za lepo in za prijetno življenje, ne pa za »posheno delo«, in zato tudi jaz rajši pohajkujem, kar je mnogo bolj imenitno kakor pa delati. Pri delu si človek umaže roke, pri pohajkovanju pa nikoli ne; kdor pa hoče biti gospod, mora imeti bele roke! Sploh pa — zakaj pa gospoda ne dela, pa je veseno gospoda? Čemu torej razglašajo kakšno umazano delo za posheno, sami se pa nikdar nobenega dela ne lotijo, nam pohajčam pa pravijo, da smo babaže? Ali je to prav? Zato pravim, da je pohajkovanje za človeka najprikladnejše, ker človek pri tem nič ne trpi in se samo veseli, delajo in trpe naj pa le »die Leute« = Gesindele.

Te dni je bil v Ljubljani vselejsem ali dež. Jaz sem se ravno odpravil za nekaj ur na svoje letovišče na morje pod Tivoli, kamor zanaša vsak dan tudi star pomorščak, ki ve vse

ljudska šola. Pri preiskavi so orožniki našli zaprti sobo, za katero je upravitelj ljudske šole trdil, da pripada rudarski upravi v Waldensteinu, dočim je predstojnik rudarske uprave zagotavljal, da soba pripada ljudski šoli. Ko so orožniki s silo odprli sobo, so našli v njej skritega narodnega socialista Franca Meyerja, kompletno radio-emisijsko postajo, 12 zavojev amonita, mnogo revolverjev in municije.

Nove eksplozije

Dunaj, 17. junija. m. Na tehnični fakulteti je eksplodirala včeraj bomba, ki je povzročila veliko materialno škodo. Razen tega je bilo na predstavi mestnega gledališča vrženih nekoliko plinskih bomb, ki povzročajo solze. Znani pevec Richard Tauber je zaradi tega padel v nezavest. Radi tega je bila predstava prekinjena in se je nadaljevala šele tedaj, ko so dvorano temeljito prežalili. Isto tako je bilo tudi v pokrajini več eksplozij peklenjskih strojev. Materialna škoda je precejšnja, medtem ko človeških žrtv ni bilo.

Obsodbe na smrt v Nemčiji

Berlin, 17. junija. m. V drugem procesu proti udeležencem pri umoru Horst Wessela sta bila obsojena na smrt Erstin in Hans Ziegler, medtem ko je bil Peter Stoll obsojen na 7 let robije.

Drobne vesti

Varšava, 17. junija. m. Znani romunski letalec prire Constantin Cantacuzen je strigoljavil z letalom v bližini Varšave. Prine je bil pri tem težko ranjen, njegova sopotnica, neka dama iz varšavske visoke družbe, katere ime se drži v tajnosti, pa je našla pri padcu smrt. Prine je obiskal Varšavo in je najel sportno letalo, da bi razgledal okolico poljske prestolnice.

Belgrad, 17. junija m. Ze nekaj dni se nudi tukaj Mrs. Ana Christich, znana časnikarica in tajnica Mednarodne ženske zveze iz Londona. Mrs. Christich je prišla semkaj iz Turčije, kjer je povabila Turško žensko zvezo na mednarodni kongres ženske zveze, ki bo v začetku julija v Parizu. Novi Sad, 17. junija. m. Danes popoldne je bil v Novem Sadu pokopan znani katoliški župnik dr. Fad, ki je umrl pred dvema dnevnoma. Pogreb je vodil belgrajski nadškof Rodić.

Belgrad, 17. junija. m. Na tujakšnji iniciativo so prispela uradna pisma iz Vatikanškega mesta o imenovanju dr. Stepinca za koadjutorja zagrebškemu nadškofu dr. Bauerju.

natanko povedati, kako je ob morju in na morju, tako da zvečer nikdar ne pridem v zadrego, če se baham med svojimi znanci, kako je lepo v Dubrovniku, ne pod Tivoli. Samo za labude se ne vemo, če jih imajo tudi tam doli, pa to bom že še vprašal starega pomorščaka; dokler pa tega ne vem, pa ne bom o njih govoril. Ko sem se torej odpravil v Tivoli, me je zanesla pot tja na Bleiweisovo cesto (v Ljubljani, prosim, ne v Mariboru), tam pa stoji na vogalu velika hiša, podobna velikemu kubik-metru. Ljudje pravijo, da je to »Delavski dom«; kakor pa ljudje nimajo nikdar prav, tako se motijo tudi ti: je že mogoče, da so ta kubik postavili delavci, ampak delavski dom ni, verjemite mi, da ni. To vem iz lastne izkušnje. Jaz sem namreč bil enkrat v svojem življenju tudi tako prisvojen, da sem iskal delo, pa so me poslali v to hišo na nekakšno borzo, naj tam vprašam. Na tej borzi se je takrat ljudi kar trlo in vsi so hoteli delo. Pa so ga nekateri tudi dobili, samo meni niso nič dali, ker sem gospodom povedal, da bi šel najraje za kakšnega ministra ali pa saj za turškega sultana kam v Afriko. Gospodje so se nekaj časa spogledovali, eden je tudi s kazalcem potikal na čelo, pa ne na moje, ampak na svoje, potem so mi pa dopovedali, da ne bo nič: za ministra, so rekli, se jim zdim »prepremeten« — tako so mi rekli gospodje, ker so vljudni in ne niso marali žaliti, za kar se jim najtopleje zahvaljujem — za sultana pa, da sem že prestar. Pa si naj človek pomaga!

Od tistega delavskega doma, kjer imajo borzo za barantanje z delom ali z delovnimi močmi ali kar že, pa do tivolskih nasadov ni baš daleč. Takoj ob vhodu v park pa stoji znamenita tablica z napisom: Pse na vrvice —

Trst - avstrijska svobodna luka

V Trstu se nahaja avstrijski trgovski minister, da stvari uredi

Trst, 17. jun. T.G.Semkaj je prispel avstrijski trgovski minister Stockinger v spremstvu opolnomočenega ministra dr. Schüllerja in večjega števila višjih uradnikov trgovskega ministrstva in strokovnjakov iz raznih gospodarskih ministrstev. Delegaciji so se pridružili tudi številni zastopniki zasebnih podjetij v Avstriji, ki so zainteresirani na izboljšanje izvoza v Italijo. Obisk avstrijskega ministra je v zvezi z izvedbo rimskih protokolov, v katerih je bilo sklenjeno, kot je »Slovenec« že poročal, da dobi Avstrija v Trstu svobodno luko, da bo mogla svoj izvoz usmerjati čez Italijo. Minister Stockinger bo stopil v stike s tujakšnjiimi trgovskimi in pristaniškimi krogi ter si bo ogledal oni del pristanišča, ki je namenjen Avstriji. Avstriji in Italijani bodo nato skupno proučili tehnične in

finančne pogoje za ustvaritev svobodne cone v tržaški luki. Pogajanja so že začela in bodo hitro napredovala, ker je Italiji sprico polnoplegno mrtvila v Trstu mnogo na tem, da vlije novih upov obupanum tržaškim trgovcem.

Istočasno pa se je nenadoma pojavil v slovenskem Primorju tudi generalni tajnik fašistične stranke Starace, ki bo obiskal Pulj, Trst in Gorico, kjer mu povsod pripravljajo pompozne sprejeme. Obisk Starace je v zvezi z velikimi težavami, ki jih občuti režim na severni meji, kjer postajajo gospodarske razmere obupne.

Berlin, 17. jun. T.G. Iz uradnih krogov poročajo, da je Mussolini sprejel Hitlerjevo povabilo, da mu vrne obisk v Nemčiji. Mussolini in Hitler se bosta verjetno sestala v mali Hitlerjevi gorski vili

Ljubljanski film

Ljubljana, 17. junija.

Današnja nedelja je bila že ena tistih nedelj v Ljubljani, ki bi jih moral vseden časnikarski kronist nazvati »izseljenski« nedelje, kajti Ljubljančani ob vsaki ugodni vremenski priložnosti »premene« naše lepo mesto za en dan v pravcaro pusto vas, ki prihaja do izraza v praznih cestah, lokalih in stanovanjih. Tudi danes je bilo tako. Kar dobro so ugretili tisti in tiste, ki so sprico visokega barometra in ugodnih vremenskih napovedi izkoristili današnjo nedeljo za izlete v gore ter bližnjo in daljno okolico. Ze snoči so bili vlaki, ki vozijo proti Kamniku in Gorenjski, polni izletnikov, v današnjih turistiških vlakih pa se je zjutraj kar trlo ljudi. Izletniki so imeli prijeten dan, zakaj nebo je bilo ves dan naklonjeno. Tudi avtobusi so imeli danes ves dan opravka, brez dvoma največ opravka pa bodo imeli čevljarji, zakaj večina pristnih Ljubljančanov se pri svojih izletih v bližnjo okolico poslužuje najraje kar svojih nog in privoščijo zaslužek železnici ali avtobusu kvečjemu le na eno plat. Toda kljub temu so bilance takih izseljenskih nedelj za železnico in avtobuse ugodne.

Ljubljana sama pa je danes životala brez večjih razburljivosti. Sezona društvenih občnih zborov in zborovanj zaradi vročine ponehava. Današnjo nedeljo so izrabili le državni upokojenci in upokojenke, ki so se dopoldne ob 10 zbrali v dvorani Delavske zbornice in pretresali pravila svoje

zdravstvene zadrage

Ze par mesecev se opaža med državnimi upokojenci živahno gibanje glede zdravstvene zaštite. Le nekateri med njimi so obvezno zavarovani pri kakršnihkoli strokovnih bolniških blagajnah, večina od njih pa je nezavarovana za slučaj bolezni. Drugod v naši državi, tako v Sremlu in Sribju, že obstojajo take zadrage, pri nas pa se bo oživotvorila ta prepotrebna socialna ustanova šele sedaj. Pripravljalni odbor zdravstvene zadrage drž. upokojencev in upokojenk na čelu s predsednikom Korosem in tajnikom Mometičem dela že dva meseca in je danes na širšem sestanku upokojencev, med katerimi je bilo tudi precej aktivnih državnih uradnikov, predložil pravila nove zadrage. Pravico učenja v novi zadrugi imajo vsi državni upokojenci in upokojenke, ki niso nikoder zavarovani, in ravno tako tudi aktivni državni uradniki (znano je, da n. pr. poštarji niso zavarovani nikjer). Določili so se sporazumno tudi mesečni prispevki v bolniško blagajno. Do 600 Din pojokojine ali plače se bo plačevalo 25 Din, do 1000 Din 30, do 2000 35 in nad 2000 pa 40 Din. S tem, da plača član zadrage ta prispevek, ima pravico do brezplačnega zdravljenja pri blagajniških zdravnikih in v banovinski bolnišnici ter do brezplačnih zdravil. Za zdravljenje v sanatoriju pa bo treba doplačati še mesečno 30 Din.

K pravilom se je razvila debata, v kateri so navzočni odobravalni pravila in predlagali posamezne dopolnitve. Pravila so bila soglasno odobrena in bodo v najkrajšem času registrirana. Pripustanje v zadrugo se začne že z jutrišnjim dnem. Pisarna zadrage je v I. nadstropju Delavske zbornice, uradne ure pa so vsak delavnik dopoldne od 9—12 in popoldne od 2—5. Vsakdo, ki hoče pristopiti, naj prinese s seboj upokojiteljni dekret in morebitne druge dokumente. — Po poročilu predsednika Korosca bo zdravstvena zadruga državnih upokojencev in upokojenk pričela delovati že v dveh mesecih. Zelimo, da bi uspešno izpolnila vrzel v socialnem skrbstvu državnih upokojencev!

Na policiji je imel danes dopoldne dežurni uradnik g. Kek mnogo posla z zasliševanjem raznih grešnikov, ki so se od sobote na nedeljo nabrali v politijskih zaporih.

Pretep na Golovcu zaradi češenj

Ze današnji »Slovenec« je poročal, da so v soboto zvečer pripeljali v bolnišnico 35 letnega delavca Mestne elektrarne Antona Križmana, ki ga je na Golovcu nekdo zabodel z nožem v vrat, in

da je njegovo stanje nevarno. Dogodek, ki ga je zakrivil prav za prav neutrušno poželjenje po tujih češnjah, se je odigral takole:

Včeraj ob trideseti na 7 zvečer je delavec pri Mestni elektrarni Skufca Vinko s Hradeckega ceste 14, zasačil dva fanta, približno po 20 let stara, ki sta cepela v češnji na vrto, ki je last posest. Indofa Franca, in se mastila s sladkim sadežem. Skufca je takoj obvestil Indofovo ženo Ano, ki je pozvala nepovabljenega gosta na češnji, naj zlezeta dol, za kar se pa mladeniča nista zmenila. Ko se je posestnici pridružil še Skufca, sta zlezla doli in pričela bežati. Skufca ju je pričel zasledovati, toda kmalu se je beguncema pridružil še kakih 10 fantičev, ki so se postavili po robu, začeli metati kamenje in se posluževali tudi palic in nožev. — Skufci je prihitel na pomoč Križman, ki pa jo je takoj skupil. Eden od mladičev ga je sunil z nožem za desno uho. V tem je prihitel pomagat še Indofov sin Franc, nakaj so vsi fantiči razen dveh zbežali. Ostala dva pa sta se postavila po robu z noži. Toda po kratki mboju sta oba ušla. Skufca in Indof sta šla za njima in čez nekaj časa našlela na dva človeka, ki sta ju prišla in odgnala na stražnico. Ta dva sta bila dva brezposelna delavca, ki pa sta pri zaslišanju povedala, da juna ni nič znanega o pretepu. Celo popoldne sta ležala na Golovcu, zvečer pa sta nameravala v Ljudsko kuhinjo večerjati. Ko sta šla z Golovca, sta nenadoma prišla za njima dva moža, ki sta ju odgnala na policijsko stražnico. Ker je policija verjela njuni izpovedi, ju je izpustila.

Čuden pozdrav kolesarja

Včeraj zvečer okrog pol 7 je stal na hodniku Tyrševе ceste pri mitnici službojuči policijski stražnik Percič. Naenkrat je prikolesaril od Ljubljane sem neki kolesar, ki je privoščil mimo njega in ga brez povoda s tako silo udaril po tilniku, da mu je odletela čepica. Zraven pa je izustil še besede: »Teraj teraj, policijska k...« Stražnik je bil nad tem nesramnim obnašanjem neznanega kolesarja tako presenečen, da je za trenutek izgubil prisojnost duha. Toda takoj nato si je pri nekem pasantu izposodil kolo, sedel nanj in jo udrl za nesramnežem. Med potjo je še slišal, kako je oni spredaj zmerjal vojake, ki so se vadili v vojašnici. Pri igrišču »Primorja«, še pred mestno mejo, je stražnik kolesarja dohitel in ga aretirjal. Na policiji so nesramnega kolesarja zaslišali. Je to 29-letni kamnoseški pomočnik iz Mengša S. F. Zagovarjal se je, da je včeraj popoldne popaval po Ljubljani in da je bil v času, ko je zagrešil to dejanje, popolnoma pijan. Pravi, da se mu je zdelo, da stražnika pozna in da ga je hotel le na ta način pozdraviti. Tega pa mu seveda na policiji niso verjeli in so ga pridržali v zaporu.

Danes dopoldne je bil zaslišan tudi star grešnik in znanec policije, brezposelni kleparski pomočnik I. E. Tega je včeraj popoldne zasačil v veži Wolfvove ulice S. trgovski pomočnik pri trgovcu z železnino Golobu Smrekar Jože, kako je nesel stroj za rezanje slanine v vrednosti 60 Din. Poklical je stražnika E. priznava, da je stroj ukradel iz nezaklenjenega skladišča trgovca Goloba.

Nezgode

Poklicni reševalci danes niso imeli mnogo posla. Sicer so bili vse popoldne v alarmni pripravljenosti na igrišču »Hermesa«, kjer so se vršile motociklistične dirke za prvenstvo dravske banovine in je bilo pričakovati nezdov, vendar se je vse srečno izteklo. — Danes so reševalci prepeljali z glavnega kolodvora v bolnišnico 32-letnega rudarja Flereta Franca iz Zagorja. Flere se je včeraj zvečer ponesrečil v jami. — Popoldne okrog 1 pa so bili reševalci telefonično klicani v Lattermanov dvorec. 14-letni Rozina Ivan, sin delavca pri Ranzingerju, je obiral cvetje na lipi. Lipa pa ni bila posebno stabilna, zakaj naenkrat se je podrla in pokopala pod seboj dečka. Deček si je zlomil desno nogo v kolku in so ga reševalci prepeljali v bolnišnico.

stanj? Da bi bila privezana klop na kostanj, mi ni bilo prav razumljivo — kaj pa naj ljudje in če ne gre drugače, se človek lahko zavali v travo, kar včasih tudi mora storiti, ker je na travi bolj melko, kakor na domačih stopnjicah — za klopi torej ni nobene nevarnosti. Torej morajo biti kostanji v nevarnosti in od našega magistrata je res vse hvala vredno, da tako lepo skrbi za ta prekrasna drevesa, da nam jih kakšna huda ura ne odnese! Kaj tako praktičnega še nisem videl nikjer drugod: bilo bi čisto prav, če bi v našem muzeju v kulturnem oddelku — če ga imajo, česar ne vem — shranili vsaj nekaj takih žičastih privez v večem spomin na ljubezen do prirode; ki jo tako očitno kažejo naši skrbniki. Samo to naj bi se poskrbeli, da bila žica tam, kjer se mora človek nanjo nasloniti, saj toliko »spotočena« ali pa »stepena« kakor je »spotočena« ali »stepena« tista smetana, ki jo prodajajo pod tem imenom v nekaterih ljubljanskih slaščičarnah ali mlekarah, da ne bi občutljivih ljudi preveč tiščala v hrbet, namreč žica, ne smetana. Potem bo vse dobro in zadovoljni bomo celo še mi, pohajkovalci.

Romanje na Trsat in izlet na Jadran! 29. VI. - 1. VII. 1934

Mnogi so se prigrasili in s tem naredili sebi dobro. Stori tudi Ti isto in ne bo ti žal!

Od Soče čez Zilo

Kako gospodarijo fašistični oblastniki

Znano je, da upravljajo vse občine v Primorju od vlade imenovani podeštati, ki so zaupniki fašistične stranke in ki občinarijem polagajo račun samo navidez, ker so občinski svetovaleci tudi imenovani in predstavljajo same režimske kinove. Večina teh podeštatorov ne dela drugega, kakor da občino izmoghavajo, saj so skoro vsi Italijani iz stare Italije, ki našega ljudstva ne razumejo in samo gledajo, da obogatijo, potem pa se vrnejo v svojo domovino uživati sadove svojega dela za obče blago. Tako na primer gospodari na Kojškem v Brdih, ki obsega vasi Kojško, Steverjano, Kozano, Biljano, Vrhpolje in Dobrovo, neki Baiardi že od leta 1926. Občina je po italijanskem vzorcu velika, zato se pa da izvršno izmoghavati.

Lista nasilij fašističnega režima

Dva bogoslovska profesorja sta, kakor znano, odgnana v Italijo, kjer bosta morala pet let živitariti v kakšni kalabriški vasi kot žrtve Mussolinijeve justice, ki ne pozna nobene pravice in človečnosti. — Ajdovščina je brez župnika, ki so ga bolnega s silo odpeljali iz lastne fare in prisilili, da bo župnikoval drugod. — Prav tako so z avtomobilom odpeljali s Črnega vrha na Idriškem župnika Kavčiča in ni znano, kje se nahaja. Na njegovo mesto bo skoraj gotovo prišel Italijan. To je zdaj na Goriškem metoda, da kličejo v deželo balistične kaplane iz Italije, katerim na gori opisan način napravljajo mesto, da potem zasedejo slovenske fare. Tako dela »katolištvo prijazne fašistični režim, dasi je v konkordatu izrečno določeno, da morajo fare, kje je slovensko prebivalstvo v večini, imeti na vsak način vsaj duhovnega pomočnika, ki pozna njihov jezik, da jih pastiruje po načelih Cerkve.

Na grobu se ne sme slovensko peti

Karabinjeri so kar iz sebe, ker je v zavedni vasi Prosek pri Trstu na grobu Mire Puntarjeve cerkveni zbor zapel slovensko žalostinko »Nad zvezdami. To je namreč na Tržaškem oblastveno prepovedano, »Piccolo« pa piše, da se v tržaški škofiji preganja — italijanski živelj Toraj, karabinjeri preiskujejo zdaj to nevarno zadevo in grozijo s kaznimi. Takšna je svoboda verskega udejstvovanja jugoslovanske manjšine pod Mussolinijem.

Vneti fašisti

Buletin mladinskega fašja goriške provincije poroča, da je poveljstvo goriškega mladinskega fašja izključilo fašiste Friderika Uršiča iz Tolmina, Leopolda Batagela iz Črniče, Zuhlanija iz Solkana in Tozota iz furlanske Gradisce »radi absolutnega neumevanja svojih dolžnosti. Za dva meseca so odvzeli vse častne in članske pravice Jožetu Togutu iz furlanskega Ločnika, Petru Žimicu iz Kanala, Karlu Kravrnarju, Marku Vizinu, Antonu Zavrtaniku, Ivanu Verdicu, Antonu Gomilsku, Valentinu Bitezniku, Ivanu Cibeju in Stanislavu Draščku, vsi iz Solkana. Ukori so pa dobili Franc Sinkovec iz Sv. Lucije, Vladimir Rogelj, Jožef Tomazin, Karol Rogelj, Karol Trampuš in Stanislav Blažič, vsi iz Opatjega sela. — Take buletine beremo vsak mesec in so dokaz, kako silno zavredne člane ima goriški italijanski fašjo...

Evharistični shod za Podjuno

Dobričlas, 15. junija.

Lani so naši koroški Slovenci obhajali nad vse lepo uspešni evharistični shod v St. Jakobu v Rožu, letos 10. junija, na nedeljo presv. Srca Jezusovega, se je evharističnemu Zveličanju poklonila Podjuna. Po poročilu junjske »Evharistije, življenje župnije. Vsi duhovniki in verniki bi naj spoznali življenjski pomen župnije, ki je božje kraljestvo v majhnem in ki kot skrivnostni organizem raste in živi iz božjih virov presv. Evharistije. Po vseh podjunskih župnijah se je hbbajala slovesna tridnevna, kot priprava na nedeljo presv. Srca Jezusovega. V velikem številu so sprejeli iste dni verniki sv. zakramente. Tako se je po notranji pripravi že vnaprej uresničila velika ideja shoda in dala zunanji pripravi pravo vsebino. Dekleta so spleta vencev, lepo okrasile obe cerkvi in slavoloke, pod katerimi se je vila procesija. Na dan slovesnosti se je v Dobričlasi po svojih procesijah in zastopniških stnila večstisočglava množica iz spodnje Koroške. Od 6 naprej so se darovale sv. maše, ob 8 je imel dobrolski g. prošt Truppe šolarsko evharistično pobožnost. Ko so prišle procesije, so se ob 9 razdelili posamezni stanovi. Pri Materi božji na Gori je imel stanovsko pridigo tajnik slovenskega odseka »Caritas« v Celovcu g. Milonik za dekleta, v katakombah so se zbrali k pridigi obirškega g. župnika Župana mladeniči, v farni cerkvi je resno besede zakonskim močjem in očetom govoril sv. oče g. župnik Weiss iz Zitarevasi, in zunaj na velikem samostanskem hodniku je žene in matere popeljal k Sren Jezusovemu v presv. Evharistiji škocjan. g. župnik Poljanec. Globoko zamisljene pridige o župniji, ki kot skrivnostni organizem živi iz presv. Evharistije, sta imela dopoldan kapeljski g. župnik Zechner in popoldan ravnatelj Sodalitete in Caritas g. profesor dr. Blüml. Pontifikalno sv. mašo je imel in nosil pri procesiji Najsvetejšega škofa delegat, tokrat šentpavelski benediktinski opat g. dr. Strelj, ki je bil na ravnanje iznaden in očaran od velikanskega sijaja in vtiša. Vsaka stolnica bi bila lahko ponosna na petje, ki ga je povsod izvajal pri slovesni maši, procesiji in dopoldni pri petih litanijah dobrolski cerkveni pevski zbor. V cerkveni kroniki je bil evharistični shod 10.

— Pri težkočah v želodcu in črevih, pomanjkanju slasti, lenivem odvajanju, napenjanju, gorečici, pehanju, tesnobe, bolečinah v čelu, nagnjenju k bljuvanju povzroči 1 do 2 čaši nafavne »Franz-Josef« grenčice temeljito čiščenje prebavil. Izjave bolnišnice dokazujejo, da »Franz-Josef« vodo radi jemlje celo težko bolni, in da se dosežejo z njo veliki uspehi.

Baiardi je nalagal našim kmetom visoke davščine, prirejal fašistične parade in požrtije na račun ljudstva seveda, odrejal kulike in delal dolgove, ki danes predstavljajo vsoto, katere ni mogoče poravnati niti, če bi prodali vse občinske in zasebne hiše in vsa zemljišča vse obsežne občine. Naše potrpežljivo ljudstvo se je sedaj končno proti podeštatu pritožilo in prefekt je odredil preiskavo, ki se je končala s tem, da je bil Baiardi kot podeštator odstavljen, pa upravlja sedaj občino samo začasno. Sam pravi, da bo premeščen v Tripolitanijo, kjer se mu gotovo ne bo slabo godilo, naše ljudstvo pa bo v potu svojega obraza moralo garati in stradati, da bo odplačevalo dolgove, ki jih je vzoril župan napravil. Takih tičev je v Primorju veliko.

Novi dve vojni ladji

ki ju je sklenil zgraditi Mussolini, zanimala Primorje v toliko, ker se bo ena od njih gradila v ladjedelnici Sv. Marka v Trstu, tako, da bodo brozposelni delavci imeli zopet nekaj časa dela. Računa se, da bo gradilo ladjo za dobo dveh let okoli 3000 delavcev, kar je že nekaj. Ladji bosta namreč ogromni, vsaka po 35.000 ton. Za italijanski državni proračun pa seveda ti gradnji pomenita zopet veliko luknjo, ki jo bomo morali zamašiti srečni državljani Mussolinijeve Italije. Obe vojni ladji bosta namreč stali toliko, kolikor je proračunano za izsušitev ogromnih pontinskih močvirij, ki obsegajo 75.000 hektarjev zemlje in bodo nudili eksistence 50.000 ljudem! Koliko nas stane imperiistična politika ducija!

Neurje v Sežani

Tudi na Krasu imamo letos zelo hudo vreme, nevihto. V četrtek, 14. junija je hudo lilo, grmelo in treskalo nad Sežano. Strela je udarila v hišo nekoga Švaba in sicer v kuhinjo, kjer je sedelo pet članov družine. Strela je udarila skozi dimnik in razbila ognjišče, ljudje pa so popadali nezavestni od strahu po tleh. Strela je potem švignila skozi okno v hlev in tam ubila vola, dočim je ostalo drugo govedo nepoškodovano. Ko so prihiteli sosede, so ugotovili, da se ni nikomur od družine ničesar zgodilo razen 22 letni hčeri Ani, ki je dobila nekaj opelkin na prsih in na levi roki, ki so pa lahkega značaja. Druga strela je bila udarila v hišo nekoga Misleja sredi Sežane, pa ni povzročila nobene škode.

Laško veselico

je uprizaril 5. t. m. v Rihemberku na Vipavskem goriški ženski fašjo in so igrale gospodične Sever, Fani in Rado Furlan ter Vendelina Colja. Pri tej priliki smo izvedeli, da se tajnica goriške ženskega fašja piše Berganti, sedaj Breganti, odbornica pa je gospodična Kulof. Bog pomagaj, nekaj Judeževih hčera mora tudi biti med Slovenci. Sicer pa fašisti ne morejo pri nas prirediti nobene količjak umetniške prireditve brez slovenskih renegatov, ker so Lahji za take stvari nesposobni in znajo njihovi »dopolavoristi« samo popivati in nečistovati. Se v športu za to nič in jih povsod poskakajo naši. V ciklizmu sta na Goriškem prva Lenarčič in Vilhar, v atletiki Kodolja, v skoku Tobaj itd.

V zlatih rudnikih Johannesburga

2200 m pod zemljo

Kako ljudje za beraški zaslažek prodajajo življenje in zdravje

Na jugu Transvaala med rekama Oranje in Limpopo v Afriki, se razprostira znamenito pogorje Witwaters. Tu se nahajajo najbogatejši rudniki zlata. Več kakor polovica svetovne produkcije zlata izhaja odtod. V zadnjih desetletjih je zrastle tukaj 51 zlatokopnih podjetij, ki razpolagajo z ogromnim kapitalom in budno pazijo, da bi jim kdo ne napravil zmede v njihovem poslu. Doba zlatokopne romantike, ko so ljudje, surovega videza, oboroženi z lopatami in puškami, hodili po tej zemlji in po srečnem naključju našli na zlato žilo ter čez noč postali milijonarji, je minila. Današnji kopač zlata ni nič drugega kakor navaden, slabo plačan rudar v službi zlatokopnih podjetij. Plača, ki jo dobi za svoje naporno delo, je tako majhna, da more zadovoljiti le poldivje in preproste črnce.

Najgloblji zlati rov sega v globino 2200 m in je obenem tudi največji rov na svetu. Že oddaleč je videti po velikih jeklenih stolpih, dvigalih in železnih tračnicah, da delajo tudi z najmodernejšimi tehničnimi pripomočki. Glavna zlata žila se nahaja po mnenju strokovnjakov 3000 metrov globoko. Okrog 40 posameznih majhnih žil potrjuje to mnenje in kaže pot do glavne žile.

Peklenska vročina vlada tam doli v globini. Električna razsvetljava rov, po katerem se pošastno gibljejo črnci, z znojem oblite postave. V nekaterih rovih delajo izključno sjno z rokami. Dnevnice so tako nizke, da je človeški stroj cenejši od jeklenega stroja. Črnci delajo v taktu svojih prastarih pesmi. Tu in tam se začne ropot električnega vrtnega stroja. Od močnega reflektorja obsevana gola telesa se privijajo k stropu, blatne noge pa gazijo po debelem blatu, ki pokriva tla. Z zidov neprestano kaplja voda, in brez ventilatorjev, ki dovajajo vsaj nekoliko svežega zraka, bi noben človek ne vzdržal v tej pekleni globini in vročini. V večernih urah po izmenj rudarjev prodirajo v zemljo z ekrazitom.

Črnci v Ameriki

Nevarnost za belo pleme

V Združenih državah severne Amerike zavzema boj med belimi in črnimi vedno ostrišo obliko. Črnci, ki se neverjetno hitro množijo, so zelo nevarni za gospodarsko življenje Združenih držav. Z napetostjo lahko pričakujemo, kakšnih sredstev se bodo poslužile Združene države, da bodo prišle v okoliščini nevarnosti.

Amerika ima danes okrog 12 milijonov črncev, ki so njihovi predniki prišli pred dvajsetimi leti v Ameriko kot sužnji. Kako hitro se črnci množijo, se vidi iz naslednjih števil: v New Yorku je bilo leta 1910 91.000 črncev, leta 1930 pa je 327.000. V Chicagu je v istem času narasla številka od 44.000 na 225.000, v Philadelphiji od 84.000 na 219.000, v Clevelandu od 8400 na 71.000, v Detroitu od 5700 na 120.000. Odstotek črncev napram celotnemu prebivalstvu znaša 7,5.

Ni tedaj pretirano, če skoraj vsi ameriški listi, v zvezi s temi suhimi številkami in glede na težek gospodarski položaj Združenih držav, govorijo o črni nevarnosti. Ta nevarnost postaja vedno večja še posebno zaradi tega, ker se je med črnimi prebivalstvom Amerike v teku let razvila neka srednja plast, ki bi ji lahko rekli črna inteligencija in kateri tudi nacionalna zavest ni tuja. Seveda pa je še vedno večje število onih črncev, ki so kljub zledni ameriški demokraciji prav za prav še vedno sužnji in si pod najnižjimi razmerami v potu svojega obraza komaj zaslužijo za vsakdanji kruh. Ne smemo pa prezreti, da črnci počasi, toda vztrajno prodirajo tudi v druge poklice, tako je med njimi že mnogo profesorjev, zdravnikov, trgovcev, učiteljev itd. Na industrijskem severozahodu in severozahodu pa je večina črncev proletarskega stanu.

Ali imajo črnci sploh svojo kulturo? Ali bi bili kdaj zmožni, tekmovali z belimi Amerikanci? Ali razpolagajo z zaključeno organizacijo, s trdnjo zasidranim programom, imajo-li svoje šole, svoje časopise, ali z drugo besedo: ali si jih lahko predstavljamo kot narod?

Odgovor na to vprašanje ni lahek. Znano je, da si zlasti komunisti na vso moč prizade-

Majhni železni vagoni dovažajo razbito kamenje do dvigala, ki ga dviga na površino. V posebnih mlinskih zdrobe ta material v prah in ga nato pomešajo z vodo. S pomočjo takozvanega cianodnega postopka izpirajo iz tega prahu zlato, katero prahijo v zlate palice. Inženjerji čisto napravijo salo s kakšnim obiskovalcem in porinejo v roko tako zlato palico, ki na prvi pogled izgleda, da ne more biti težka. Toda vsakdo izmed njih jo mora takoj spustiti iz roke, kajti palica tehta 50 kilogramov. Najvažnejši vzrok, da vlivajo tako težke palice, je ta, da se zavarujejo proti tatvinam. Pa ni samo teža teh palic, ki skupno z železnimi tresorji varujejo zlato pred tatvino. Zlato se sme kupovati od zasebnih oseb samo s posebnim dovoljenjem države in zato v Johannesburgu že par let ni bilo nobene tatvine zlata.

Naravno je, da bi beli delavci ne mogli konkurirati s črnim z ozirom na mizeren plačo in na strašno telesno delo, ki ga morajo črnci prestati. Zlatokopna podjetja trdijo, da bi morala ustaviti obrate, če bi morala izplačevati večje dnevnice. Belce uporabljajo samo kot nadzornike in uradnike. Južno-afriški črnci se more bati samo ene konkurence, to so črnci iz portugalske vzhodne Afrike, ki so še skromnejši glede plačila, z ozirom na delo pa še vztrajnejši od ostalih črncev. Portugalski črnci držijo v rudniku ne samo pogojenih in dovoljenih 42 mesecev, ampak dvakrat toliko.

V zlatih rudnikih je zaposlenih okrog 250 tisoč črncev. Je poseben vzrok, zakaj gredo črnci tako radi v rove. Vsak je prevzel z željo, da si v svoji rodni vasi pripravi delovnega in spoštovanega človeka in da na tla nacin dobi čim več legitimnih žen. Zakaj črnci z mnogimi ženami ima velik ugled. Toda vsaka žena stane pet do deset krav, in da bi črnci prišli do sredstev, s katerimi bi kupil žene, gre v rove, kjer prenaša za malenkostno plačo najtežje štrpance in tako prav za prav on polni zepe zlatih spekulantov s težkimi denarji.

vajo, da bi vzbujali in dražili nacionalno zavest črncev. V takozvanem Black Beltu (pas črnega prebivalstva, ki se razteza čez 11 držav na jugu, je nič manj kakor 400 občin, v katerih imajo črnci večino. Na vsem jugu znaša odstotek črnih 50, v imenovanih občinah pa živi 5.502.500 črncev in 4.822.500 belcev. Komunisti bi z veseljem pozdravili dan, ko bi se v tem pasu poridila neodvisna črna sovjetska republika.

Med črnimi v Združenih državah obstojata dve zelo močni gibanji. Prvo vodi Marcus Garvey. Ta si je stavil v program, da se morajo vsi črnci vrniti v svojo domovino, kjer bodo ustanovili močno zamorsko državo. Drugo gibanje, ki je tudi precej močno, pa ima na programu dosego enakopravnosti z belimi.

Ali se bo belcem v Ameriki posrečilo zaježiti črno inflacijo? V vseh Združenih državah je okrog milijon črnih farmerjev. V obrtništvu in prevozništvu je zaposlenih 600.000 črncev. Zraven pride še nad 100.000 obratov in podjetij, ki so jih ustanovili in jih vodijo črnci. Mogoče črncev je zaposlenih tudi po bankah in zavarovalnicah, pa tudi v inteligenčnih poklicih so se, kakor že rečeno, obnesli.

Ostra plemenska nasprotja vodijo do tega, da se črnci čedalje ožje vežejo med seboj. Zračnati so, da bo pri taki množitvi črnega plemena čez sto let v Ameriki že nad 40% črncev, ker je nemogoče, da bi preprečili črno podeden s strognimi varnostnimi ali s kakršnimi koli pristilnimi sredstvi, ne preostaja Amerikancem v njihovem boju proti črnemu plemenu nič drugega, kakor da grozečo pošast črne nevarnosti nujnogo s sistematično in velikopotezno gojitvijo anglosaškega plemena. Edino na ta način bodo mogli zagotoviti svoj obstoj in obdržati svojo premoč.

Pred tihodm v malo vas v Georgiji je stal še pred nekaj leti velik kamen, na katerem so bile napisane dve besedi: »Obrni me! Dolgo časa ni nihče slusal te zapovedi ali prošnje. Nekoga dne pa je neki potnik sklenil, da odkrije morebitno skrivnost, ki jo je skrival ta kamen. Z velikim trudom in naporom se mu je končno posrečilo, da je kamen premaknil in obrnil. Namesto zaklata, ki ga je potnik pričakoval, je pa našel na drugi strani kamna drugi napis: »Sedaj me postavi zopet, kakor sem bil, da drugi oseb stori isto, kar si storil ti.«

Stara gospa, ki je bila klicana na neko ameriško sodišče za pričo, je prišla v sodno dvorano s svojo nočno kapico na glavi. Sodniki so se dolgo posvetovali, je-li to dovoljeno ali ne. Končno so izjavili, da to ni dovoljeno.

Gospa se je pa odločno protivila, da bi odložila kapico, rekoč: »Ni zakona, ki bi žent predpisoval, da mora v sodni dvorani odložiti kapico.«

»Tako torej,« je odgovoril predsednik neopreznosti. »Vi tako dobro poznate zakone? Ali bi bili voljni stopiti semkaj gori med nas in nas poučiti?«

»Ne, hvala vam, gospod,« odgovori gospa, »stani gori je že dovolj starih bab...«

Pevska slava. »Zakaj pa se novi tenorist tako jezi v svoji garderobi?«

»Dobil je na odru samo enajst vencev.«

»Ali mu jih ni zadosti?«

»Ne, ker jih je naročil in plačal dvanaest...«

Kratek proces. Mlad uradnik: »Prosim dva dni dopusta, ker bi se rad oženil.«

Sef: »Oho! Katero dekle je pa tako neumno, da se hoče v današnjih razmerah poročiti s človekom, ki ima samo dva tisoč dinarjev mesečne plače?«

»Vaša hčerka, gospod ravnatelj!«

Nekdo je vprašal v koncertni dvorani: »Zakaj ta pevka vedno miži, kadar poje?«

»To je zato, ker ne more gledati, kako se občineto muči,« pripomni sosed.

Romantična karijera švedskega iskaleca zlata

Beli knez Mongolije

Ni mnogo ljudi, ki bi doživeli toliko pustolovščin, kolikor jih je doživel Šved Avgust Larson. Ta človek, ki že več desetletij nosi naslov vojvode Mongolije, spada med najbolj zanimive pojave Dalgnege Vzhoda.

Pred več kakor štiridesetimi leti je zapustil Avgust Larson svojo švedsko domovino. Bilo mu je komaj 23 let, ko je kot protestantski misijonar odšel v divjo Mongolijo, da bi širil krščanstvo med tamkajšnjimi pogani. Sedem let je opravljal ta posel in medtem natančno spoznal deželo in njene prebivalce. Težko in pomanjkanja polno življenje ni pomirilo njegove krvi, želino pustolovščin. Nasprotno, čim delj je bival v Mongoliji, tem bolj ga je privlačila ta skrivnostna dežela. Na svojem malem mongolskem konju je prejel na stolotine kilometrov. Čisto se je prilagodil skromnemu življenju domačinov in postal prijatelj raznih poglavarjev. Na ta način je dobil pristop na kraje, na katere pred njim še ni stopila noga belega človeka.

Velika nepoznana dežela, neizmerno bogata s prirodnimi blagi, je čakala na svojega raziskovalca. Pozimi besne tam strahoviti snežni viharji, ki spremenijo vsako naselbino v Mongoliji v nedosegljiv otok, poleti pa zopet pripeka vroče solnce, ki posuši vsako bilko trave. Za navdušenega lovca, kakršen je Larson, je bila ta zemlja pravi raj. Gozdovi so polni divjadi, pozimi pa se pripode semkaj črede volkov iz sibirskih pragozdov. Larson pa se ni zadovoljil samo z lovom na divjadi.

no. V svoji današnji kneževini je odkril tudi znatna ložišča zlata, ki jih je izkoristil skupno z neko rusko in francosko družbo. V njegovi službi ni bilo nič manj kakor deset tisoč kufcev. Pridobil si je ogromno premoženje. Larsonove kneževine pa ne smemo pojmovati po evropsko. Naslov vojvode je dobil Larson od nekoga svojega močnega prijatelja, poglavarja nekoga plemena, zenljo si je pa moral sam pridobiti. Dovolj je bilo, da si je izbral ozemlje, katero je omejil in se na njem naselil. S tega ozemlja ga ni mogel nihče več pregnati in tako je postalo njegova last. Samo studenci so last vseh, ki potujejo skoz to ozemlje. Na ta način je švedsko-mongolski vojvoda ustanovil svojo lastno, na kateri je zaposlil na stolotine »podaničkov«. Tam se pridobiva meso, mleko, sir, medtem ko dobiva sočivje in druga živila s Kitajske. Okrog njegove prestolnice so si postavili stanovanjska pri-seljeni domačini in tako je bila dana podlaga za razvoj bodoče dežele. Larson ima več modernih avtomobilov, na katerih potuje v bližnja kitajska mesta.

Beli vojvoda, sedaj že starec, se počuti na svoji zemlji prav srečnega. Nedavno je potoval na južno morje in prišel v Manilo, glavno mesto Filipinov, kjer so ga intervjuali časnikarji. Larson je izjavil, da prav nič ne hrepeni po lepoti ostalega sveta in da mu življenje v njegovi kneževini najbolj ugađa. Ne čuti nobenega hrepenenja po svoji švedski domovini in upa, da bo do konec svojega življenja ostal v Mongoliji.

Nedeljski sport

Motorne dirke za prvenstvo dravske banovine

Ljubljana, 17. junija.

Pod pokroviteljstvom bana drav. banovine g. dr. Drago Marušica so se vršile danes na igrišču Z. S. K. Hermes izredno lepo uspele motorne dirke. Na prireditvi je bilo okrog 2500 gledalcev. Službeno zadržanega g. bana je zastopal g. banski nadsvetnik Svetek, navzoč je bil dalje rektor univerze g. dr. Slavič, zastopnik policijskega upravnika g. svetnik Pestevšek in razni drugi odlični javni in sportni delavci. Zanimanje za tekme je bilo ogromno.

Tekme je otvoril predsednik Hermes g. dr. Mavri, ki je pozdravil zastopnika bana g. banskega nadsvetnika Svetka, ki je sporočil pozdrave g. bana, ki želi prireditvi popoln uspeh, ter je otvoril tekme in izročil tehnično vodstvo prireditve g. Rupeni.

Rezultat dirk

- I. Vsi dirkači vozijo pozdravni krog.
- II. Dirka juniorjev, sport motorji do 250 ccm (10 krogov): 1. Cančal Georg (Maribor) na Puch-motorju v času 4:29. — 2. Wegschneider Walter (Maribor) na Puch-motorju.
- III. Dirka juniorjev, sport motorji do 1000 ccm
 - A) Prvi predtek (10 krogov): 1. Strnad Ciril (Ilirija) na Rudge-Sport v času 4:18.
 - B) Drugi predtek (5 krogov): 1. Štepančič Stane (Hermes) na B. S. A.-Sport v času 2:12³/₄.
 - C) Tretji predtek: 1. Holi (Kranj) 2:19¹/₄.
 - C) Finale: 1. Strnad Ciril (M. K. Ilirija) v času 4:21³/₄. — 2. Štepančič Stane (Hermes). — 3. Holi (Kranj).
- Borba je bila ostra. Strnad prevzame že takoj v začetku vodstvo ter ga obdrži do konca.
- IV. Dirka vseh, sport motorji do 250 ccm (10 krogov): 1. Ing. Rudolf Lotz (Maribor) na Puchu v času 4:18³/₄. — 2. Wegschneider Walter (Maribor) na Puchu v času 4:28³/₄. — 3. Cančal Georg (Maribor) na Puchu v času 4:33.

Juniorski lahkoatletski miting Ilirije

V soboto se je vršil na starem igrišču Ilirije lepo uspešni juniorski miting. K poedinim uspehom in prireditvi sami je pripomniti, da staro igrišče S. K. Ilirije (novo na Stadionu še ni gotovo) za prireditve večjega obsega ne more več ustrezati in je prav zaradi tega treba nekatere dosežene uspehe posebej poudariti. Odlične uspehe je dosegel talentirani junior Primorja S. Grčić, posebno še s krasnim skokom v višino. Juniorski sprinter Primorja Šušteršič ni bil v popolni formi, vendar kažejo vsi njegovi nastopi na velik talent, manjka mu le rutine in slabo starta. Prav lepa točka je bil gotovo tek 1000 m, kjer je prva trojica Ilirijanskih juniorjev (Tavčar, Megušar, Glavnik) dosegla lep, zadovoljiv uspeh. S smotrenim treningom in boljšo taktiko bodo gotovo prihodnje še bolj uspešni.

Prireditve sama je bila dobro organizirana, vendar moramo ponovno tudi s tega mesta najodločneje grajati nezanimanje, celo popolno neresnost nekaterih članov sodniškega zbora, ki se kljub vsem opominom še vedno ne zavedajo dovolj resno svojih dolžnosti. Mnenja smo, da je treba poleg drugih zelo važnih vprašanj odločno in čimprej rešiti vprašanje sodelovanja gg. sodnikov, da ne bodo vse naše lahkoatletske prireditve še naprej trpele na tej že kronični bolezni, ki ugledu sporta nikakor ne koristi.

Tek 60 m (predteki). A skupina (do 14 let) (4 tekme): 1. Zajc Branko (Il.) 9 sek. 2. Bergant Zvonimir (Il.) 9.2 sek. — **B skupina (14—16 let) (8 tekme):** 1. Jaklič Franc (Jav.) 8.1. 2. Burger Karl (nevl.) 8.2. 3. Glušič Srečko (Il.) 8.8. — **C skupina (16—18 let) (8 tekme):** 1. Šušteršič Milan (Pr.) 7.3. 2. Bizovičar Franc (Il.) 7.9. 3. Grzinič Leo (Il.) 8.2.

Tek 1000 m (9 tekme): (7 Il., 1 Pr., 1 Korotan): 1. Tavčar Svetozar (Il.) 3:00.6. 2. Megušar Milan (Il.) 3:02.6. 3. Glavnik Marjan (Il.) 3:07.4. Zelo dobri časi prve trojice na slabem tekališču, ki je bilo le začasno popravljeno za tekmo.

Olimpijsko prvenstvo naših kolesarjev

Lepa revija jugoslovanskega kolesarskega sporta v prvi olimpijski kvalifikacijski dirki

Maribor, 17. junija.

Maribor je danes pozorišče velikega dogodka v našem kolesarskem sportnem svetu. Prvič se je vršilo na mariborskih tleh državno kolesarsko prvenstvo in sicer 100 km olimpijska kvalifikacijska dirka kot prva revija naših kandidatov za prihodnjo olimpijado leta 1936. S to prireditvijo je Maribor sedaj tudi v kolesarski panogi stopil v ospredje našega sportnega življenja, kakor se je doslej uspešno uveljavil že v drugih sportnih panogah. Zanimanje za mariborsko kolesarsko olimpijado je bilo izredno. Udeležilo se ga tri kolesarske podveze, poleg Mariborske še Gradjanski in Zagrebški. Prijavili so se najboljši dirkači iz omenjenih sportnih edinic, sama znana imena v našem kolesarskem sportu. Tako je dospelo iz Ljubljane 20, iz Zagreba 15 prijav. Udeležba dirkačev je bila nekaj manjša, pa še vendar tako častna, da spada mariborska dirka med največje kolesarske prireditve, kar smo jih imeli doslej.

Dirkači in funkcionarji Zveze so dospeli sinoči ter so jih predstavniki tukajšnjega kolesarskega sporta pozdravili v hotelu Halvild, kjer se je vršilo tudi zbiranje števil. Dirka se je vršila na progi Maribor-Dražovgrad-Maribor, na daljavo 100 kilometrov. Start je bil ob 7 zjutraj na Vodnikovem trgu, kjer je bil tudi cilj. Startalo je 23 tekmovalcev: 10 Zagrebčanov, 7 iz Ljubljane in 6 iz področja Mariborske podveze. Na cilj je prišlo 20 tekmovalcev. — Ze startu je prisostvovala velika množica ljudi. Ob pol desetih dopoldne pa se je zbralo na cilju nekaj tisoč gledalcev s Hutterjevo tovarniško godbo, ki so z napetostjo pričakovali prihoda tekmovalcev. Okrog 10 je privozil sodniški avto ter naznanil, da se prvi kolesarji bližajo.

Prvi je vozil skozi cilj Grčak Stjepan (HKB Zagreb) v 3:03:19. Drugi Kosek Janko (Gradjanski, Zagreb) v 3:08:26. Tretji Ernst Abulnar (Hermes, Ljubljana) 3:11:16. Nadalje Gartner (Ljubljana, Dobrunje) 3:12:14. Drago Iakovič (Gradjanski, Zagreb) 3:14:12. Stjepan Brezović (Gradjanski, Zagreb) 3:15:20. Davidovič Drago (Orao, Zagreb) 3:15:27. Gregorič Janko (Primorje, Ljublj.) 3:16:54. Rudolf Fiket (Gradjanski, Zagreb) 3:18:17. Zivko Pintar (HBK, Zagreb) 3:21:35. Štirn (Primorje, Ljubljana) 3:30:02. Kemperle Tone (Maraton, Maribor) 3:32:21. Grabec (Primorje, Ljubljana) 3:33:

Vozili so prav dobro, osobito zmagovalac Ing. Lotz, ki se je že v prvi krivulji sigurno odtrgal od ostalih dveh. Povprečna hitrost znaša 62.8 km na uro.

V. Dirka vseh, sport motorji do 350 ccm (10 krogov): 1. Ing. R. Lotz (Maribor) na Puchu 4:17³/₄. — 2. Štepančič Stane (Hermes) na B. S. A. 4:23³/₄. — 3. Jelovčan Rajko (Hermes) na B. S. A. 4:59³/₄.

Vozili so se bolje kakor v prejšnji dirki, ker je vozil prvak povprečno 63.4 km na uro. Krasno je bilo videti oni trenutek, ko se je odtrgal Ing. Lotz in prevzel vodstvo. Najboljši so momenti na zavojih, ki jih je izvozil Lotz s tako brzino in sigurnostjo, je treba že največje drznosti.

VI. Dirka vseh, turist motorji do 1000 ccm (12 krogov): 1. Strnad Ciril (Ilirija) na Harleyju 5:13³/₄. — 2. Cančal Georg (Maribor) na Puchu 5:16³/₄. — 3. Poljšak Tone (M. K. Ljubljana) na A. J. S. 5:35. — 4. Sevnig Stane (Hermes) na Harleyju 5:35³/₄.

V začetku je vozil spredaj Cančal; po par krogih ga je prehitel Strnad, ki je ostal do cilja v vodstvu.

VII. Glavna dirka vseh, motorji do 500 ccm (10 krogov): 1. Starič Ludvik (Hermes) na Rudgeju 3:59³/₄. 2. Ing. R. Lotz (Maribor) na Puch 4:07 sek. — 3. Cančal Georg (Maribor) na Puchu 4:31³/₄ sek. Dramatična je bila borba v začetku med prvakom Staričem in Ing. Lotzom. Zdaj je bil spredaj oni zdaj ta, dokler ni skočno kakor mačka skočil v vodstvo Starič, ki ga je do cilja obdržal in razdaljo še povečal.

VIII. Rekordni poskusi posameznih vozačev (3 krogi): 1. Starič Ludvik (Hermes), ki je dosegel na uro 68.1 km.

IX. Končna dirka motorjev do 1000 ccm (10 krogov): 1. Starič 4:05:3 (povprečno 61.6 km). — 2. Cančal (Maribor) 4:22.9. — 3. Štefančič (Hermes) 3:23:5.

Met diska (1.5 kg): Skupina C (16—18 let) (5 tekme): 2 Il., 3 Pr.). 1. Grčić Svetozar (Prim.) 37.71 m! 2. Stadler Franc (Il.) 34.00 m. 3. Glušič Edvard (Il.) 31.79 m. Prav dobri rezultati!

Met kopja (600 g) (4 tekme): 3 Pr., 1 Il.). Skupina C (16—18 let): 1. Grčić Svetozar (Pr.) 41.91 m. 2. Raič Dražan (Pr.) 36.64 m. 3. Bizovičar Franc (Il.) 36.05 m.

Skok v višino z zaletom. Skupina A (do 14 let) (3 tekme): 2 Il., 1 nevlanjen: 1. Rogelj Zdenko (Il.) 115 cm. 2. Pucihar Jože (Il.) 105 cm. — **Skupina B (14—16 let) (6 tekme):** 2 Il., 1 Jav., 3 nevl.: 1. Jaklič Franc (Jav.) 140 cm. 2. Nabernik Anton (nevl.) 140 cm. 3. Berger Karl (nevl.) 130 cm. — **Skupina C (16—18 let) (6 tekme):** 2 Il., 1 Pr.): 1. Grčić Svetozar (Pr.) 165 cm! 2. Stadler Franc (Il.) 155 cm. 3. Grzinič Leo (Il.) 145 cm. Zelo dobri rezultati — staro igrišče — prvi odlični!

Met krogla. Skupina B (14—16 let) (7 tekme): 4 Il., 1 Jav., 2 nevl.: (4 kg): 1. Jaklič Franc (Jav.) 1122 cm. 2. Kroupa Pavel (Il.) 1072 cm. 3. Vahar Zdenko (nevl.) 960 cm. — **Skupina C (16—18 let) (5 kg) (10 tekme):** 5 Il., 5 Pr.): 1. Grčić Svetozar (Pr.) 1370 cm! 2. Stadler Franc (Il.) 1303 cm. 3. Švigel Jože (Pr.) 1212 cm. Rezultati prvih zelo dobri! Odlični junior Grčić tudi tu nadmočen. Tudi rezultat drugega je prav dober.

Tek 60 m finale. Skupina B (do 14 let) (2 tekme): 1. Zajc Branko (Il.) 8.9 sek. 2. Bergant Zvonimir (Il.) 9.8 sek. — **Skupina B (14—16 let) (4 tekme):** 3 Il., 1 Jav.): 1. Jaklič Franc (Jav.) 8.1 sek. 2. Glušič Srečko (Il.) 8.3 sek. — **Skupina C (16—18 let) (4 tekme):** 3 Il., 1 Pr.): 1. Šušteršič Milan (Pr.) 7.6 sek. 2. Glušič Edvard (Il.) 8.0 sek.

Skok v daljavo z zaletom. Skupina B (14—16 let) (6 tekme): 5 Il., 1 Jav.): 1. Jaklič Franc (Jav.) 503 cm. 2. Berger Karl (Il.) 495 cm. 3. Kroupa Pavel (Il.) 477 cm. Junior Jaklič (S. K. Javornik) je dosegel v svoji (B) skupini 4 prva mesta, kar je prav lep uspeh. Tudi posamezni rezultati niso slabi. — **Skupina C (16—18 let) 4 tekme:** (2 Il., 2 Pr.): 1. Šušteršič Milan (Pr.) 560 cm! Lep uspeh! 2. Grzinič Leo (Il.) 507 cm. 3. Glušič Edvard (Il.) 499 cm.

za njimi pa so privozili ostali tekmovalci. Rozman Štefan (Zeleznicar, Maribor), ki je veljal za favorita v tekmovalstvu, je privozil sicer kot tretji skozi cilj, bil pa je diskvalificiran radi sprejema pomoči na progi. Diskvalificiran je bil tudi Ljubič (Gradjanski), ki je zamenjal kolo radi defekta. Prvi Mariborčan Tone Kemperle bi bil gotovo dosegel mnogo lepši plasman, da se mu ni strlo na progi kolo, pa je kljub težki havariji vozil naprej. Tekmovali so klubi: HKB, Orao, Gradjanski in Zeleznicar iz Zagreba, Hermes, Primorje, Sava in Ljubljana iz Ljubljane ter Maraton, Zeleznicar, Edelweis iz Maribora ter Drava iz Ormoža. V žiriji so bili: predsednik Koturškaškega saveza Stjepan Mihanović, podpredsednik Vladimir Dijanič, tajnik Kovačević, tehnični referent Sekulič in savezni sodnik Meniga iz Zagreba. Iz Ljubljane je sodeloval podpredsednik podveze Jurij Stanko in tehnični referent Ivan Maver. Od mariborske podveze so sodelovali predsednik Slavko Marković, tehnični referent Franc Kebrič, Lešnik, Princ, Ružič, Fišer in drugi. Organizacija tekme je bila izvrstna. Na drogso so se kolesarji pritoževali, da je bila zelo slaba in zdelana radi deževja. Defektov je bilo največ radi ostrega gramozja. Dosežena brzina 33 km na uro je bila z ozirom na progo zelo dobra.

Po končani tekmi so šli funkcionarji in tekmovalci v sprevedu z godbo na čelu po ulicah do hotela Orla, kjer so se razglasili rezultati ter razdelila darila. Ob tej priliki je imenovala Mariborska kolesarska podveza za svojega častnega člana podpredsednika Zveze Vladimirja Dijaniča.

Prvi zmagovalac je prejel pokal Mariborske kolesarske podveze, vsi ostali pa častna darila,

Pred nakupom si oglejte veliko razstavo otroških in igraških vozov, stolic, holenderjev, malih dvokoles tritikljev, živalnih strojev, motorjev in dvokoles v prostori domače tovarne »TRIBUNA« F. Batjel, Ljubljana, Karlovska c. 4 Najnižje cene! — Cenik franko.

ASK Primorje:SK Železnicar 3:2 (1:2)

Maribor, 17. junija.

Po skoraj enoletnem presledku je danes gostovala v Mariboru ligina enajstotica in odigrala na igrališču SK Zeleznicarja prijateljsko tekmo proti SK Zeleznicarju. Kljub krasnemu dnevu je tekmi prisostvovalo do 600 gledalcev. Oba nasprotnika sta nastopila z najmočnejšimi postavami. Moštvo Primorja ni predvedlo one igre, ki bi jo pričakovali od slovenskega zastopnika v ligi. Moštvo se je edino odlikovalo z naglimi pasi. Napadalne akcije so se večinoma izvedle po inicijativi leve strani, kjer sta se odlikovala Zemljic in Bertonec. Il. Krilski vrsta je igrala vse preveč defenzivno, prav dober pa je bil slednji srednji krilec Boncelj, ki je igral zelo požrtvovalno. V obrambi je prednjačil Bertonec.

Zelesničarji so menda danes odigrali svojo najboljšo tekmo v letošnji sezoni. Skoro ves čas tekme so imeli inicijativo v svojih rokah in bi po poteku igre sodeč tudi morali zmagati, če ne bi napad zastrelil zrele situacije. Krilski vrsta je danes malce preveč silila naprej, tako da napad Primorja ni imel nobenih težkoč. Najboljši del moštva je bila obramba. Vse tri dobljene gole pa je zakrivil »ratar, ki je zapuščaj svoje svetišče.

Tekma sama je bila odigrana v prijateljskem stilu, vendar je bila zanimiva in napeta. Sodil je gospod Vesnaver. V predtekmi je rezerve SK Zeleznicarja zmagala nad rezervno ISSK Maribora 2:0 (1:0). Sodil je g. Jančič.

Dopoldne pa se je vršila na igrišču SK Zeleznicarja prijateljska tekma med mladino SK Zeleznicarja in mladino ISSK Maribora, ki se je končala z zmago Maribora 1:0 (1:0). Sodil je g. Stojčič.

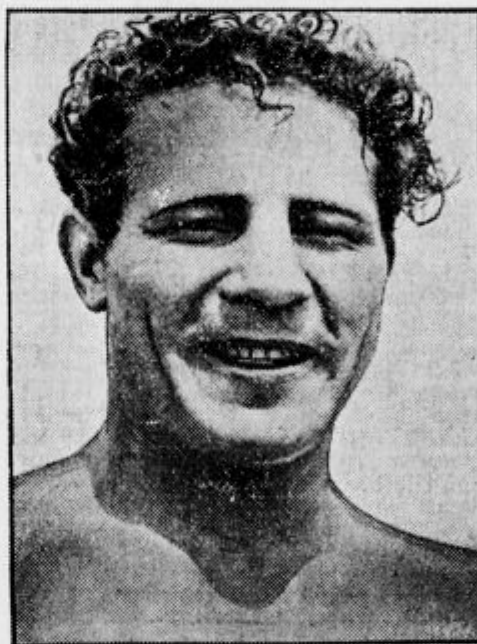
Ilirija: Rapid (Maribor) 7:3 (5:1)

Ljubljana, 17. junija.

V današnji prijateljski tekmi, ki jo je odigrala Ilirija na svojem novem igrišču na Stadionu, nas so belo-zeleni prijetno iznenadili. Mariborskega Rapida so odpravili s precej visokim rezultatom, in je njihova zmaga popolnoma zaslužena. Tako kot so nam danes zaigrali Ilirijani v prvem polčasu, že dolgo niso in je bila današnja igra na taki višini, kakršne pri Iliriji že precej časa nismo videli. Današnji njen nasprotnik ni bil dober, kar gre na račun dolgega odmora, vendar to na uspešni igri belo-zelenih nič ne spremeni. To velja za igro v prvem polčasu. V drugem polčasu so se pa gostje znašli, domači pa popustili. Igra pa je bila radi fauliranja precej izgubila in bi bila Ilirija napravila boljši utis, ako se ne bi posamezni igralci posluževali nedovoljene igre. Ker so tudi gostje začeli faulati, se je medsebojno obračunavanje igralcev vsled preveč popustljivega sodnika večkrat ponovilo. Čudno, zakaj sodnik tega že ni v kavi zadušil. Gledalcev je bilo okrog 400. Sodil je g. Deržaj.

Baer premaža Carnero

Za borbo med sedanjim svetovnim prvakom v težki kategoriji bokserjev, med italijanskim orjakom Primo Carnero in Amerikancem Maksom Baerom, je vladalo zelo veliko zanimanje. Saj je prisostvovalo borbi nič manj ko 50.000 gledalcev, ki so plačali 18.000.000 dinarjev na vstopnini. Ogromna udeležba in še večja vstopnina, kar je za naše razmere nekaj nepojmljivega. Toda niti zmagovalac niti premaganeec ni nič prejel, ker so vse pobrali njuni upniki.

Maks Baer

Baer je bil ves čas v premoči ter je svojega nasprotnika v enajsti rundi sigurno premagal knock-out. Izmed vseh enajstih rund sta pripadali samo dve Carneri, ena pa je bila neodločena. Razumljivo, da je bilo navdušenje Amerikancev veliko; kajti zmagal je domačin in Amerikanci niso mogli trpeti, da je imel Carnera absolutno prvenstvo v boksanju. Sedanji prvak sveta Carnera pa je bil neglede na to zelo neprijeten pri Amerikancih; on je namreč le s svojo ogromno postavo in močjo prisilil boljše boksarje do kapitulacije. Dalje razni škandali in dolgovi, ki jih je imel vse polno, so njegovo neprijetnost samo še povečali. Vendar Amerikanci tudi Baeru niso pripisovali zmag; kajti njegovo življenje v zadnjem času, ko je sodeloval pri filmu v Hollywoodu, ni dajalo posebnih upov za zmago. Toda ameriški Maks je dokazal, da je zmogel potolči takega orjaka in to pokazal zlasti v zadnji borbi, ki je bila najlepša izmed vseh dosedanjih njegovih bojov.

Borba, ki se je vršila v petek v New Yorku, je privabila že v zgodnjih večernih urah tisoče in tisoče ljudi, ki so z nestrpnostjo pričakovali znamenja za začetek. Carnera je izgledal preveč treniran, dočim je bil Baer težji kot običajno in ni napravil prav nobenega vtisa, da bi mogel postati svetovni prvak. Na sprednjih prostorih so sedeli nekdanji svetovni prvaki kakor Sharkey, Dempsey in Tuney. Pred pričetkom so prebrali brzojavko Mussolinija, naslovljeno na Carnero, ki se je glasila: »Vi morate zmagati!«

Po udarcu gonga se požene Carnera na Baera, toda ta ga je podrl na tla. Ko je Carnera vstal, se ponovno požene na Baera, a ga ta ponovno vrže na tla. Baer si je to rundo izjeval v svojo korist. Borba v drugi rundi je bila izredno ostra. Vendar Baer močno udari nasprotnika, ki je padel že tretje na tla. Četrto rundo si je izjeval Carnera, ki je bil nekoliko hitrejši od Baera. V peti rundi je Carnera večkrat zadel Baera, ki se pa za to ne zneni dosti, temveč uporablja svojo des-

nico, da se je Carnera kar opotekal. Zopet je zmagal Amerikaneec. Šesta runda pa je bila neodločena. Carnera se je posluževal nedovoljenih udarcev in Baer mu seveda ni ostal nič dolžan. V sedmi in osmi rundi je Carnera močno udarjal Baera na glavo, da je padel na tla. V deveti rundi se je Baer le branil. Toda deseta runda je prinesla popoln preobrat. Oba boksarja se nista ozirala na dovoljene udarce ampak sta divje udarjala, kamor je padlo. Baer je nekoliko stokal po dobljenih udarcih, a je šel vseeno na Italijana, ki ga je prisilil v kot. Enajsta runda pa je prinesla Baeru in Amerikancem zaželjeno zmago. Z močnim udarcem je ponovno potolkel Carnero na tla. Komaj se je Carnera pobral, že zopet pade zadet od enakega Baerovega udarca. Toda Carnera se še enkrat dvigne; sedaj mu pa zada Baer tak udarec v želodec, da se Carnera ne more več pobrati. Sodnik šteje, a ko spozna situacijo, preneha s štejejem ter proglasi Baera za svetovnega prvaka. Kako ogorčena je bila borba za naslov svetovnega prvaka in za težke novce, katere so — kakor smo že omenili — drugi pobrali, najbolj jasno dokazujejo poškodbe, ki jih je zadobil Carnera. Zdravniki so ugotovili, da ima strto kost v nosu, zlomljeni ima dve rebri in še nogo močno zateklo.

Amerikaneec se je izpolnila njihova želja, da so dobili zopet svetovno prvenstvo v boksu, katerega hočejo imeti očitno stalno v zakupu. Kljub temu pa je celo Amerikaneec Baerova zmaga precej presenetila, kajti velika večina tega ni pričakovala.

Nov svetovni rekord v teku z zaprekami

Angležinja Violet Webb, ki je 80 m dolgo progo z zaprekami pretekla v 11.9 sekundah in s tem postavila nov svetovni rekord.

Mariborski drobiž

Maribor, 17. junija.

Olimpijske nagrade. Sinoči se je vršila v lovski sobi Orla intimna sportna slovesnost — razdelitev olimpijskih daril v obliki plaket in kolajn zmagovalnim klubom, ki so sodelovali na olimpijski prireditvi preteklo nedeljo. V imenu olimpijskega odbora je pozdravil navzoče zastopnike vseh mariborskih klubov okrajni glavnik Makar ter jim izročil nagrade. Vsak sodelujoči klub je dobil lično bronasto plaketo, zmagovalni klubi pa bronaste medalje. I. nagrado za nogometni turnir je dobil SK Zeleznicar, II. SK Rapid, III. ISSK Maribor in IV. SK Svoboda. Plakete pa so dobili SSK Maraton, SK Maribor, SK Zeleznicar MASK in SK Rapid.

Proti tovarniškim godbam. Delavci neke velike mariborske tkanske tovarne so si osnovali lastno godbo. Za njihovim zgledom so nameravali še delavci nekaterih drugih podjetij, pa se je kar naenkrat začela močna agitacija proti takim godbam. Včeraj se je vršil v Delavski zbornici celo prvi protestni shod proti delavskim tovarniškim godbam.

Stekli pes v klavnici. V ulici Ob brodu se je včeraj pojavil pes-volčjak, ki se je prihuljeno plazil okoli vogalov, tiščec glavo k tlom. Mimoidoči so takoj opazili, da je pes bolan. Kmalu se je zbralo več ljudi, ki so žival nagnali proti klavnici ter jo naposled zaprli v klavnici hlev, kjer jo je dobil v roke konjač. Ugotovilo se je, da je pes bolan in sicer najbrže stekel. Priklatil se je v mesto od nekdaj iz okolice, kolikor se je pa doslej dalo ugotoviti, še ni nikogar ogrizel.

V parku se onesvestila. V parku na Slomškovev trgu je sedela na klopi 30 letna Julijana Debevč. Naenkrat je omahnila nezavestna. Priklani so bili reševalci, ki so jo prepeljali v bolnišnico.

Smrtna kosa. V Pobrežju v Drevoredni ulici 15. je umrl v visoki starosti 73 let gospod Anton Berginc, policijski nadzornik v pokoju. Pokojni je bil rodom iz Loga pri Tolminu. Naj počiva v miru.

Naznanila

Opozorjamo na I. sklepno produkcijo gojenecv drž. konservatorija koncem školskega leta 1933-1934, ki bo v Filharmonični dvorani v sredo, dne 20. t. m. ob 18. Nastopi 9 gojencev oddelka za klavir, violino, klarinet in solopete. Gojenci so iz šole prof. Hubada, prof. Föderperspogove, prof. Wistinghausnove in prof. Launa. Vstop potom spore, da, ki stane za sedeže 5 Din, za stojšče pa 2 Din, in se dobi v knjigarni Glasbene Matice.

Gojenci operne šole, ki obiskujejo pri prof. Sestu dramatično igro in deklamacijo, imajo svoj javni nastop jutri v torek ob 20 v dramskem gledališču. Izvajali bodo trojejsko igro »Ljubimkanje« in V. dejanje iz Cyrana. Predprodaja pri dnevnih blaginji v operi, sedeži od 6—20 Din, kakor pri opernih produkcijah.

Zvočni film o Jugoslaviji, ki je namenjen za propagando v Angliji, se bo predvajal pod pokroviteljstvom bana dr. Draga Marušica, v ponedeljek 18. junija ob 20.30 v zbornični dvorani univerze. Istočasno angleško predavanje avtorja filma g. P. H. Littersa. Vstopnina prostovoljna.

Gospodinje gotovo zanima, kako se pereta puh in perje. Vljudno se vabijo, da se udeležijo tozadevnega predavanja, ki se vrši v torek, dne 19. t. m. ob 4 popoldne pri Zvezi gospodinj v Ljubljani, Breg št. 8.